Västerås Släktforskarklubb

AROSIANA

Pris 20 kr Årgång 18 **Nr 3-2011**

Foto: Daniel Sköld

Stadsarkivet

Önsta kyrka

Gräv i era minnen

Mina finska rötter

Britta i Avesta

Min familj i finlands historia

Släktforskar-dagarna

Mickelsmässa

Världsuret

Västerås Släktforskarklubb AROSIANA

Nr 3-2011
Upplaga 550 ex.

Styrelse

Ordförande: Sven Olby
Ragnaröksgatan 12
723 55 Västerås
Tfn 021-204 94
sven.olby@telia.com

Vice ordf: Ingemar Widestig
Vetterslundsgatan 8
724 62 Västerås
Tfn 021-4200 070
ingemar.widestig@gmail.com

Sekreterare: Karin Jyrell
Stolphusgatan 4
723 53 Västerås
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Kassör: Gunnar Andersson
Soldatgatan 8
723 45 Västerås
Tfn 021-12 35 48
gg.andersson@telia.com

Ledamot: Kerstin Andersson
Uroxvägen 8
722 31 Västerås
Tfn 021-246 58
e-k-k-a@telia.com

Ledamot:
Gunilla Laudon Andersson
Stenstuvägen 10
723 55 Västerås
Tfn 021-204 11
gunilla.laudon@tele2.se

Ledamot: Börje Öhrling
Breds-Hällby 2
745 95 Enköping
Tfn 070-6804 406
larbor2@gmail.com

Suppleant: Ulla Sköld
Orkangatan 4
723 50 Västerås
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Suppleant: Monica Holmgren
Gamla vägen 6
722 33 Västerås
Tfn 021-660 57
hakanholmgren@telia.com

Redaktör

Sven Olby
Tfn 021-204 94
sven.olby@telia.com

Redaktionskommitté

Ulla Sköld
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Karin Jyrell
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Ingemar Widestig
Tfn 021-4200 070
ingemar.widestig@gmail.com

Grafisk form

Simeon Andersson
simeon.a@telia.com

Revisorer

Maria Bäversten
Kakelgatan 6
722 09 Västerås
maria.baversten@
bredband2.com

Lennart Jonsson
Lerkärlsgatan 13
723 51 Västerås
Tfn 021-41 65 24
lennart33@tele2.se

Valberedning

Brage Lundström
Södra Allégatan 20
722 14 Västerås
Tfn 021-14 33 61

Peder Danielsson
Böttigersgatan 3
722 23 Västerås
Tfn 021-14 05 47

Innehåll

Ordföranden har ordet 3
Stadsarkivet 4
Önsta Gryta kyrka 6
Gräv i era minnen 7
Mina finska rötter 8
Britta Södergren i Avesta 10
Bildsidan 12
Min familj i finlands historia 14
Släktforskardagarna 15
Läsövning 18
Mickelsmässa 20
Blandat 22
Program 24

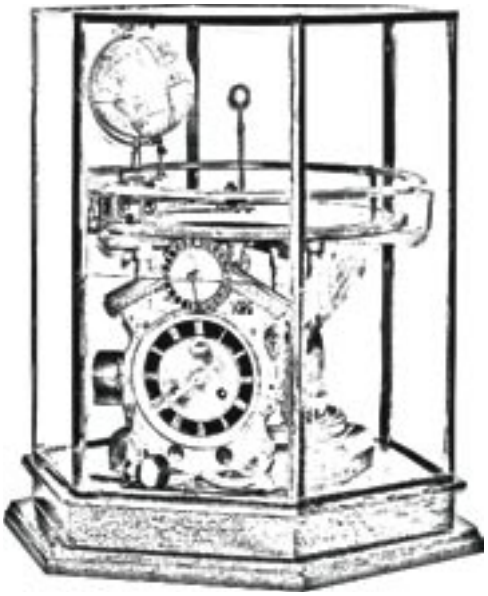

Carl Johan Perssons världsur utnämnt till årets klenod.
Sidan 23.

Västerås Släktforskarklubb

Klubben bildades 1963 och har till ändamål att förena dem som är intresserade av släktforskning och liknande forskning. Vi har 513 medlemmar och är anslutna till Sveriges Släktforskarförbund.

Plusgiro 96054-2
Bankgiro 5481-4843

Org.nr. 878001-8324
ISSN 1402-300

Medlemsavgift 130 kr
Familjeavgift 160 kr
Junioravgift (under 25 år) 20 kr

Vill du skriva i Arosiana?

Har du tips om artiklar? Kontakta redaktören!
Manusstopp för nästa nummer är 1 febr. 2012.

Författarna ansvarar för riktigheten i sina artiklar.
Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insända bidrag.
Om du vill citera en artikel ska källan anges.

Internet

Arosiana: www.arosiana.se
Nättidningen Rötter: www.genealogi.se/
Bergslagsrötter: www.genealogi.se/bergslagen

Ordföranden har ordet

Under året har vi fått många nya medlemmar. Vi är nu över 510 anslutna släktforskare och jag hoppas att alla uppskattar vårt programutbud och vår tidning och förblir medlemmar även kommande år. Styrelsen tar tacksamt emot förslag på programpunkter och bidrag till Arosiana. Det är också dags att tänka på om du vill lämna in en motion till styrelsen som senare skall tas upp på årsmötet. Vi vill ha in den före första februari.

Tag även kontakt med valberedningen (Brage Lundström) om du har förslag på nya medlemmar i styrelsen till nästa år.

Vår nya styrelsemedlem Börje Öhrling har gjort ett bildspel som visar exempel på olika källor som vi kan använda då vi följer en person ”från vaggan till graven”. Du kan titta på det på klubbens hemsida. Stadsbiblioteket behöver forskarcellen där klubbens bibliotek finns. Därför måste vi göra oss av med flera böcker. Utbytestidningar och böcker finns nu i forskarrummet, och du är välkommen att botanisera bland dem. Ta vad du vill ha! Ett frivilligt bidrag kan lämnas till kassören.

Vi har fått en donation från Hasse Frisholt. Det är en släktutredning över Nås i Dalarna gjord av Gabriel Jonsson. Här finns alla Nås invånare upptagna i bokstavsordning. Du som är intresserad får gärna låna utredningen.

I vissa husförhörslängder finns instruktioner över hur böckerna skall föras:

Födelseboken skall ha löpande ordningsnummer för levande födda. Dödfödda införs utan nummer. Barn införs i församlingen där modern är skriven.

I *Dödbok* införs begravning av person som inte är skriven i församlingen utan nummer.

I *Husförhörslängder* skall avlidna och bortflyttade avföras genom överstrykning, dock så att namn utan svårighet fortfarande kan läsas. Detta syndas det ofta emot.

Som västeråsare gläds vi över Tomas Tranströmers nobelpris i litteratur. Sedan något år tillbaka kan vi läsa några av hans dikter ristade i sten på Västerås trottoarer. Ta en promenad och inspireras!

God Jul
och
Ett Gott Nytt År
önskar styrelsen genom
Sven Olby

Nya medlemmar hälsas välkomna

Jan Larsson
Ringduvegatan 174, Västerås

Ingemar Sköld
Hökåsvägen 107, Västerås

Kent Brandtieng
Mästargatan 17, Västerås

Susan Wikström
Mästargatan 17, Västerås

Kerstin Ahlstedt Larsson
Åsgatan 6 A, Västerås

Göran Englund
Klyvargatan 4, Västerås

Jan Bostedt
Iduns väg 17, Västerås

Lennart Linde
Ståndkroksgatan 5, Västerås

Curt Nordin
Målargatan 4, Västerås

Nils Almgren
Kölnagatan 15, Västerås

Agnetha Ström
Rekylgatan 6, Västerås

Monica Fagerholm
Skansberg Årby 3, Kolbäck

Bengt Hell
Kantyxgatan 23, Västerås

Christer Pedro
Skerike Bygdegård 1, Västerås

Johan Skogman
Sörbyvägen 31, Hjälteby

Elisabeth Stolpe
Skälbygatan 137, Västerås

Gun Utterström
Granvägen 7, Sala

Anne-Marie Berger
Fyrbåksvägen 12, Västerås

Ann-Charlotte Linde
Frälsetorpet 1, Sjuntorp

Felicia Lisshagen Bergman
Drevervägen 9, Västerås

Kerstin Flenninger
Norra Floragatan 24 F, Västerås

Anders Forsgren
Konduktörsvägen 7, Västerås

Under september månad gjorde klubbens medlemmar tre välbesökta och uppskattade studiebesök på Stadsarkivet och hos Arkiv Västmanland, båda i stadshuset. Vi fick en inblick i vad som finns i de två arkiven.

Text och bild: Kerstin Andersson

Stadsarkivet i Västerås

Västerås Stadsarkiv är ett arkiv med handlingar som tillkommit i den kommunala verksamheten i Västerås stad. Ordet kommun betyder ”gemensam” och begreppet tillkom 1862/1863. Dess stora uppgift var att ta hand om de som behövde hjälp – fattiga, barn och sjuka. Stadsarkivet har dokument från 1500-talet och fram till 2007. Västerås kommungränser har ändrats genom tiderna. Handlingar från de upphörda lands- och storkommunerna som idag utgör Dingtuna, Kungsåra, Skultuna och Tillberga förvaras hos stadsarkivet. Arkiven är inte fullständiga. Hembygdsföreningar håller på lite material. Det är slumpen som avgör vad som finns bevarat. Handlingar har följt med sekreterare och ordförande ner i någon källare. Myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Det finns tre syften med ett stadsarkiv:
1) Rätten att ta del av allmänna handlingar, d.v.s. den så kallade offentlighetsprincipen som finns i en av våra grundlagar – tryckfrihetsförordningen.
2) Behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen.
3) Forskningens behov.

Camilla Hjelm på Stadsarkivet berättade att skillnaden mellan färdigskrivna böcker och arkiv är, att arkiven förvarar dokument så som de uppkommit i kronologisk följd. Material levereras till arkivet tidigast efter tre år. Söker man färskare uppgifter får man vända sig till respektive förvaltning.

Arkivlagen tillkom på 1990-talet och styr vad som skall bevaras och hållas tillgängligt. Insynsrätten är något speciellt för Sverige och även för Finland. Alla handlingar som rör barn bevaras för all framtid. Handlingar på personer födda mellan år 1915-1925 sparas för forskning. Materialsamlingarna utgör idag 8 000 hyllmeter och arkiverade dokument bevaras för all framtid.

I Stadsarkivet kan man finna handlingar från kommunala skolor, exempelvis betygskataloger och skolfotografier. Handlingar från friskolor arkiveras inte på stadsarkiven.

Handlingar angående Rudbeckianska skolan finns från 1500-talet och elevlängder från år 1618. Rudbeckianska skolan blev Sveriges första gymnasium år 1623. I skolans elevlängder finns flera kända namn på elever. Ett par av dessa är Dagmar Lange och Erik Axel Karlfeldt. På samma skola har Sam Lidman varit idrottslärare. Sam Lidman, född 1824, är känd för sina fler än 500 steninskriptioner på Djäkneberget. Flickorna utbildades inte på Rudbeckianska gymnasiet förrän på slutet av 1920-talet.

Det finns också skolhälsojournaler på personer födda från 1915. Under sommaren 2011 kontaktades stadsarkivet av många privatpersoner som var intresserade av att veta om de hade fått mässlingsvaccination, ett exempel på hur arkivet kan arbeta med senare handlingar. Journalhandlingar från landstingsvård finns hos landstingets arkiv på Erikslund.

Under 1830 talet var hygienen inte den bästa och läkarvården var bristfällig. På stadens gator och kyrkogårdar sprang svin och annan boskap lösa. Magistraten försökte stävja detta genom att utfärda förordningar. För att vidta åtgärder mot koleran inrättades sundhetsnämnder, det som idag motsvaras av Miljö och hälsoskyddsförvaltningen. Stadsläkare utövade den praktiska tillsynen. Vattenfrågorna var ett stort problem.

Stadsarkivet har en stor bildsamling med 200 000 bilder, foton och vykort av bl.a. Bertil Forsén och Åke V Larsson. De flesta av motiven är stadsmiljöer från centrala Västerås.

Camilla Hjelm, Stadsarkivet.

Frida Nordin Kamph, Arkiv Västmanland.

Fotograferna Wijgårds samlingar är främst porträtt från 1918 till 1980-talet. Det är en stor samling med 78 000 negativ. Vet du med dig att dina föräldrar gifte sig 1918 eller senare är det stor chans att de blivit fotograferade av Wijgård. Då kan du få en ny kopia på brudfotot.

Stig Johansson har diabilder från kommunala verksamheter under 1960- och 1970-talen. Man kan beställa fram pappersbilder för påseende. Det finns inga digitala bilddatabaser utlagda på internet. Stadsarkivet lånar aldrig ut original.

I Stadsarkivet finns även över 2 000 kartor och ritningar. Den äldsta kartan är från år 1688. Vidare finns uppgifter på microfilm om vilka hantverkare, under skråväsendet fram till 1846, som hade rätt att bedriva näringverksamhet, hantverk och handel. Även handlingar från Skultuna bruk och Metallverken förvaras här. Enskilda arkiv och gårdsarkiv berättar en historia om vardagsliv och livsvillkor. Som exempel på enskilda arkiv är personarkiv om operasångaren Seth Svanholm.

En komplett förteckning på vad som finns att tillgå på Stadsarkivet kan man ladda ned från deras hemsida som en pdf-fil.

Arkiv Västmanland

På Arkiv Västmanland träffade vi Frida Nordin Kamph. Arkiv Västmanland är en länstäckande organisation för enskilda arkiv – föreningar, enskilda företag, privatägda gårdar, privatpersoner, osv. Syftet är att arkiven från Västmanlands enskilda sektor ordnas, bevaras och tillgängliggörs. Vad som arkiveras styrs inte av lagen. Verksamheten finansieras genom medlemsavgift, hyllhyra och genom ekonomiskt stöd från bl.a. Landstinget, Kulturdepartementet och Riksarkivet. Arkiv Västmanland hyr en del av stadsarkivets depå. Man har 2 000 hyllmeter gårdsarkiv, kartor, personarkiv och fotografiskt material. Släkt- och bygdeforskare är välkomna till Arkiv Västmanland för att få hjälp att finna källor till forskning, både hos dem och hos andra arkivförvarare.

www.vasteras.se/stadsarkivet
E-post: stadsarkivet@vasteras.se

www.arkiv.u.se
E-post: av@arkiv.u.se

Önsta Gryta kyrka

Text och bild:
Karin Jyrell

Församlingens historia
Önsta församling bildades 1 januari 1992. Önsta, Gryta, Rönnby, Billsta och Åshagen tillhörde tidigare Skerike församling. Gryta gård tillhörde församlingen och fungerade då som verksamhetslokaler för kyrkan på Önsta. 1983-84 byggdes en kyrkolokal på Gryta gårds anrika marker med en exteriör i färg och form, harmoniskt anpassad till omgivande bebyggelse. ”Kyrkan mitt i byn” slog upp sina portar hösten 1984.

Kyrkan såldes 2007 till Eliyo & Hadbashabo, syrisk ortodoxa kyrkan i Västerås.

Önsta Gryta kyrka
Önsta Gryta kyrka är en ny, modern kyrka, den senaste utav Västerås stadsdelskyrkor, och ligger som en oas på höjden, mitt i området. Kyrkan är sammanbyggd med Gryta gård, som nu fungerar som församlingsgård. Kyrkans nya lokaler invigdes påsken 2007. Kyrkan är ritad av arkitekt Nina Åström.

Inredning
Mycket av inredningen som fanns i den gamla kyrkan har flyttats till den nya i samband med byggnationen. Bl.a. glasfönstret, ”Jesus och lärjungarna”, som även är altartavla. Den tillverkades 1978 av Mats Berge, efter en skiss från 1955 av hans far, konstnär Nils-Aron Berge.

”Det stora fiskafänget” är en uppmärksammad textil bildväv som komponerats av Kerstin Persson och är vävd på Ateljé Tre Bäckar i Varnhem.

Orgeln kommer även den från gamla kyrkan. Altare, ambo (talarstol i fornkristna kyrkor), dopfunt och ljusstake för Kristusljuset tillkom vid den gamla kyrkans 10 års-jubileum 1994. Dessa är designerade av Ehrling Sjöberg, Sigma 88.

Kyrkbänkar, knäfall, ljusbärare samt stolar är formgivna och tillverkade unikt för Önsta Gryta kyrka av Henrik Olofgörs och Peter Tillman, från Västerås Möbelhantverk, Capellansgården i Lillhärad.

Lego-Jesus och pärltavlan Nattvarden
Under senare år har två nya och mycket uppmärksammade skapelser tillkommit.

Vid kyrkans tvåårsjubileum invigdes en staty av Jesus byggd av ca 30 000 vita legobitar. Statyn är ca.1,80 m hög och idén till Lego-Jesus kom från personalen i kyrkan, som även varit aktivt deltagande i skapande av detta verk. Det är en kopia av skulpturen ”Den uppståndne Kristus”, av Bertel Thorvaldsen, Danmark.

Under våren 2011 invigdes ytterligare en skapelse, ”Den sista måltiden”, som gjorts av plastpärlor på fyrkantiga plattor som fogats samman i fyra större delar, som sedan monterats i en ram. Det är skolbarn och deras lärare på skolorna i området som tillverkat denna fantastiska skapelse. Cirka 450 000 pärlor har använts.

Kyrkklockan
Kyrkklockan är gjuten av Bergholz klockgjuteri i Sigtuna och har inskriptionen:
”Kom till mig ni alla som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila”. Matt.11:28.
Därunder står två verser av Bo Setterlinds psalm 303. Klockan satt tidigare i klockstapeln vid gamla kyrkan.

Källor:
Skrift om Önsta Gryta kyrka.
Västmanlands kyrkor i ord och bild.
Hakon Ahlberg, Staffan Björklund

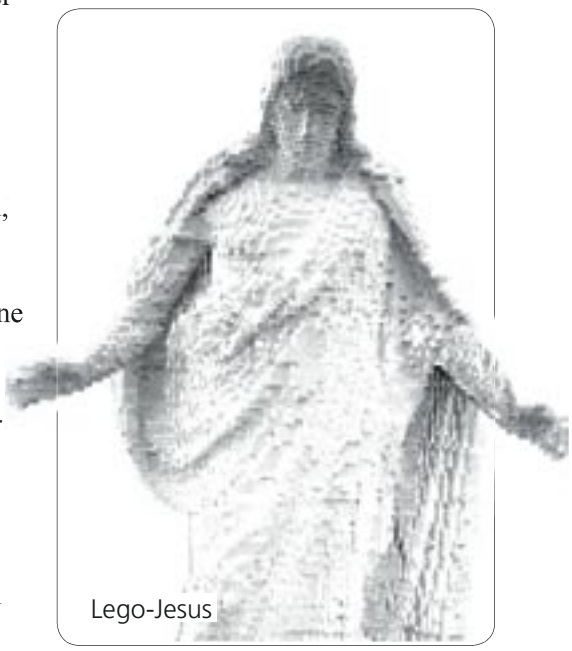

Lego-Jesus

Grär i era minnen!

Inkörsport till en djupare släktforskning

Text: Gunilla Laudon Andersson

När jag år 2009 på hösten läste om kursen ”Minnesbilder” i Aktiva Seniorers kursprogram blev jag övertygad om att denna kurs var något för mig. Kursen skulle få mig att äntligen systematisera mina minnen från uppväxten och även andra släktingars berättelser från gångna tider.

Redan när jag började fundera på mina närmaste anförvanter upptäckte jag hur fragmentariska mina minnen var. Jag hade naturligtvis fått fram vissa fakta via min släktforskning. Minnesbilder var emellertid något helt annat. Det var inte bara födelse- och dödsdatum etc., utan nu skulle jag försöka sätta det i relation till vad som hade hänt runt om i världen sedan 1860-talet. Nu blev skrivandet något helt annat än att rita släktträd.

Min morfar Erik Malm.

Personligen tror jag denna kurs är en utmärkt inkörsport till en djupare släktforskning.

Kursen fick mig att fundera på hur det verkligen var när mina mor- och farföräldrar växte upp. Var gick de i skola? Hur lekte de? Hur såg världen ut omkring dem?

När det gällde minnen från min fars sida av släkten var det svårare att få information eftersom jag är skilsmässobarn. Mina föräldrar separerade när jag var 10 år och jag återknöt kontakterna med den delen av familjen först i vuxen ålder. Min far avled 1961 och kunde därför inte ge någon information. Mina kusiner och övrig släkt har därför varit värdefulla informationskällor.

Det är emellertid ett oerhört roligt och tidskrävande arbete att gräva sig allt djupare ner i de minnesbilder som man ändå lyckas få fram. Man bör även skildra den historiska bakgrunden som påverkat de levnadsöden man beskriver. Det är vidare viktigt när man dokumenterar sina minnen att man strukturerar texten ordentligt. Varje person bör få ett eget kapitel som berättar om den personens uppväxt och de minnen man har av just den personen.

Kursen har också medfört att man måste lära sig att behandla gamla foton med ett djupare intresse. När man skildrar en person så bör texten kompletteras med foton för att bli lättläst och intressant. Det faktum att bilder placeras i texten gjorde att jag hade ytterligare ett område som jag måste lära mig mer om, nämligen bildbehandling.

Kursen fick mig också att förstå att det finns så mycket mer att göra med den släktforskning jag bedrivit än att bara rita släkttavlor.

Fördelen med att skriva ner sina personliga minnesbilder är att man måste systematisera dem, samt pedagogiskt framställa minnena så att kommande generationer verkligen läser texterna.

Nu ska man givetvis inte tro att det man skriver ska bli ett litterärt konststycke. Det är viktigt för var och en att berätta med sina egna ord om sina minnen.

Arbetet med att dokumentera sin historia är en mycket intressant process, men också mycket tidskrävande. Tag därför god tid på er och gräv i era minnen!

Gunilla Laudon Andersson

Hur jag hittade mina finska rötter

Att söka sina rötter i Finland är väldigt likt hur man söker här i Sverige.

Text: Lena Andersson

Mina finska rötter kommer från min farfars mormors mor Carolina Johanna Rehn. Hon föddes 22/8 1812 i Kungsåra (U-län) som dotter till grenadjären Gabriel Rehn och Catharina Jansdotter uti Ryttartorpet under Råby roten. Familjen uppges i Kungsåras husförhörslängder se ut på följande sätt: Grenadjär Gabriel Rehn ifrån Nyland född 24/2 1780 i Uskela, Finland, hustru Catarina Jansdotter född 28/3 1789 i Uskela, döttrarna Justina född 24/9 1808 i Uskela, Carolina Johanna född 22/8 1812 i Kungsåra, Catarina född 12/5 1816 i Kungsåra, Sophia Wilhelmina född 9/4 1818 iw Kungsåra (död samma år) och Eva Gustafva född 25/12 1819 i Kungsåra (död 1821). Familjen står som ankomna till Kungsåra 1810.

Jag följer familjen framåt tills både Gabriel och Catarina dör. Gabriel dör 25/1 1823 i vattusot i Kungsåra. I dödboken bekräftas uppgiften om att han var född i Uskela, däremot nämns inte Nyland som det står under honom i husförhörslängden. Catarina dör 22/2 1849 i Kungsåra av lungsot efter att ha blivit änka för andra gången efter en annan soldat. På henne står det ingenting som kan ge ledtrådar bakåt.

Eftersom Gabriel är soldat kollar jag i generalmönsterrullorna för att få flera ledtrådar till deras bakgrund. Han tillhörde Livregementets grenadjärkår, Västerås kompani. Där uppges att han kom från Åbo.

Något mer om deras ursprung finns inte i de svenska arkiven. Nu är det dags att gå in på de finska arkiven. De finska arkiven är gratis att söka på. Dessa sidor har jag använt mig av som bas: FSHF (Finlands släkthistoriska förening) som bl.a. har skannat in kyrkböcker, och Genealogiska samfundet i Finlands sida Historieböcker, som har renskrivit kyrkböcker och lagt dem i en sökdatabas. Båda är på svenska och uppdateras regelbundet. Vissa delar av FSHF är på finska men de har samma arkivbeteckning som i Sverige.

Jag börjar med att söka på FSHFs sida efter församlingen Uskela för att söka i födelseböckerna för åren 1780 (Gabriel), 1789 (Catarina) och 1808 (Justina). Födelsebok på finska heter för övrigt *syntyneet*. Det är lätt att hitta i böckerna, då det står vilken sida som innehåller vad och för vilket år. Jag hittade ingen av dem. Samma resultat när jag söker i Historieböcker. Uskela ligger i landsdelen Egentliga Finland och inte Nyland som anges under Gabriel i Kungsåra. Någon församling med det namnet finns inte heller. Nyland var ett blindspår och totalt fel. På Historieböcker kan man söka i hela landsdelen eller en församling med eller utan grannförsamlingar. Jag provar söka på Uskela med grannförsamlingar på mina tre Rehnar. Då får jag napp. Det finns en Catarina född 28/3 1789 i Salo däremot ingen Gabriel eller Justina. Föräldrarna till Catarina uppges vara Johan Matsson och hustru Britta Matsdotter från Packavouri. Jag kontrollerar det med födelseboken på FSHF och det stämmer. Salo visar sig vara ett pastorat med Uskela och ligger inte långt ifrån Åbo.

För att få veta att det är rätt Catarina jag hittat, måste jag följa henne framåt för att se om hon gifter sig med en Gabriel Rehn, får en dotter vid namn Justina 1808 och flyttar till Sverige senast 1810. Jag följer Catarina och familjen på Packavouri via husförhörslängderna för Salo på FSHF. De är skrivna på svenska, i alla fall här i Salo med omnejd. Husförhörslängd heter *rippikirja* på finska. De är mycket lätta att hitta då registret till gårdarna är länkade till de sidorna. Via dessa och genom att söka på Historieböcker efter en vigsel mellan en Catarina och en Gabriel finner jag att Catarina gifter sig 23/7 1807 med soldaten Gabriel Fast och flyttar till Mökköis. Gabriel ska vara född 24/2 1780 i Salo enligt husförhörslängden. De får tillsammans dottern Justina 24/9 1807, som dock står i husförhörslängderna vara född 1808. År 1810 står det att familjen flyttar till Stockholm och Sverige. Att detta är rätt familj är sannolikt även om Gabriel har soldatnamnet Fast. Enligt uppgifter jag fått så var det vanligt att finska soldater flyttade till Sverige efter att vi förlorat Finland till Ryssland 1809.

Catarina och dottern Justina var nu funna i födelseboken. Någon Gabriel född 24/2 1780 finns inte i Salo, så något är fel med hans födelseuppgifter. I vigselboken, *vihityt* på finska, framgår att Gabriel Fast är på Mökköis redan när han och Catarina gifter sig. Jag väljer att följa honom bakåt för att se om det går att hitta föräldrarna den vägen. Några år tidigare på samma ställe står han som son till soldaten Gabriel Rehn och Britta Eriksdotter. Är det från honom namnet Rehn kan komma? Dessa två hade bott på Mökköis

sedan flera år innan hans födsel, så sonen borde ju vara född i Salo. I födelseböckerna för Salo och Uskela fanns ingen Gabriel med dessa föräldrar 1780. Året visade sig vara fel. Gabriel och Brittas son var född 24/3 1779 i Salo. Det står fel i husförhörslängderna från det han föds.

På Historieböcker kan man söka efter syskon, bl.a. genom att söka på föräldrarnas namn och en viss tidsperiod. Det går även att söka efter när de dog och få lite förslag att kolla. Mycket bra om man tappar bort dem i husförhörslängderna eller om böckerna är svåra att läsa då de är renskrifter.

Att söka sina rötter i Finland är väldigt likt hur man söker här i Sverige.

Lena Andersson. Foto: Sven Olby

Ordlista:

Födelse=Syntyneet
Vigsel=Vihityt
Död=Kuolleet
Husförhörslängd=Rippikirja
Flytt=Muuttaneet
Bouppteckning=Perukirkoja
Protokoll=Pitäjänkoouksia
Häradsrätt=Rikasluettela
Sida=Kuva

Internetsidor:

Finlands släkthistoriska förening (FSHF):
www.sukuhistoria.fi/sshy/index_sve.htm

Genealogiska samfundet i Finland (Historieböcker):
http://hiski.genealogia.fi/hiski/?se

Finlands riksarkivs digitala arkiv:
http://digi.narc.fi/digi/?lang=sv_SE

Finlands migrationsinstitut (emigrantregister):
www.migrationinstitute.fi

Krigsdöda i Finland 1914-1922:
http://vesta.narc.fi/cgi-bin/db2www/sotasurmaetusivu/main?lang=sw

Databas över stupade i Finska krigen 1939-1945:
http://kronos.narc.fi/menehtyneet/

DIS: http://disbyt.dis.se

Arkivverket: www.arkisto.fi/se/etusivu/

Källor:

Fi Salo C:3 1768-1820 sid 25, 141 189 och 292 FSHF
Fi Salo A:5 1779-1790 sid 377, 382 och 421 FSHF
Fi Salo A:6 1791-1802 sid 254, 289 och 324 FSHF
Fi Salo A:7 1803-1808 sid 145 FSHF
Fi Salo A:8 1809-1814 sid 158 FSHF
Kungsåra (U) A1:4 1806-1815 sid 100 AD
Kungsåra (U) A1:5 1816-1827 sid 43 och 91 AD
Kungsåra (U) A1:6 1828-1837 sid 63 AD
Kungsåra (U) A1:7 1837-1846 sid 62 AD
Kungsåra (U) A1:8 1847-1836 sid 59 AD
Kungsåra (U) C:6 1775-1855 bild 168 nr 6. Död bild 301 nr 1 AD
Kungsåra (U) F:1 1825-1880 bild 58 AD
Generalmönsterrulla Livregementets grenadjärkår nr 223 (U) Västerås kompani 1818-1823 sid 95
SVAR bild 90, 287, 393 AD (nr 3)

Britta Södergren

Under hösten 2010 gick jag på en nybörjarkurs i släktforskning på Medborgarskolan med Sven Olby som lärare. Mitt fokus har varit att söka mina anfäder på mormors och morfars sida. Genom forskande och med hjälp av Sven hittade jag *Britta Södergren* i Avesta, som i dag är 84 år och ingift i släkterna Främst och Hedmark.

Mormor Fanny Hedmark hade en syster som hette Augusta Eugenia Södergren men kallades för Jenny. Hon var gift med skomakarmästare Oskar Södergren och efter giftermålet flyttade de till Romfartuna. Efter ett par år flyttade paret till Haraker, där de var bosatta ett 20-tal år, varefter de bosatte sig i Sätra Brunn i Fläckebo, där Oskar avled 1948-07-04.

Ett av deras barn hette Einar, född 1903-10-23 och död 1992-04-19. Han och hans fru Rut fick bland annat sonen Sven-Erik född 1925-05-18 i Haraker. Han avled 2006-02-02. Paret har varit bosatta i Avesta under ett 50-tal år.

Sven-Erik Södergren var gift med Aina Birgitta som kallas Britta, född 1927-10-01 i Järpås i Västergötland. Det var denna Britta som jag tog kontakt med för att efterhöra och få lite mer stoff till min släktkrönika på mormors sida. Sven-Erik hade arbetat i Haraker som kvarnmästare samt i Avesta under åren 1960-1973 där man malde saltklorat som användes bl.a. till tändsatsen på tändstickor. Fabriken i Avesta lades ner och man byggde ut i Ånge-Alby. Dit följde inte Sven-Erik med, utan han och Britta sökte annat arbete och fick anställning i Uppsala på lantbruksuniversitetets foderfabrik, där det genomfördes forskning och försök. Under 18 år arbetade både Britta och Sven-Erik där. Britta malde foder, gjorde pellets och vägde upp alla ingredienser som skulle var i blandningen. Sven-Erik satt till stor del på kontoret. Under veckorna bodde de i en lägenhet som tillhörde Löfsta gård och åkte hem till Avesta vid veckosluten. Varje helg under nio års tid åkte de ner till Västerås för att besöka Sven-Eriks mor Rut som låg på långvårdskliniken på Centrallasarettet. Samtidigt hjälpte han till hemma på gården i Haraker där far Einar fanns.

Sven-Erik hade varit mycket intresserad av släktforskning och fotografering och åkte många gånger till Landsarkivet i Uppsala.

Britta och Sven-Erik hade träffats på kvarnskolan i Mariestad. Britta kommer från en stor familj med tolv barn, varav elva lever än idag men de bor kvar i Västergötland.

Britta och Sven-Erik har två döttrar, Margareta Hellgren född 1952-05-16 som bor i Surahammar och Ingegerd Briler, född 1953-11-19, som bor i Fors strax utanför Avesta.

Min kusin Torsten Hedmark, som är son till min mamma Karin Petterssons syster Greta Hedmark, har bidragit med en arvelåda av gamla dokument, köpebrev, husesynsprotokoll och en mängd gamla fotografier utan namn och datum. Det var dessa fotografier som vi önskade att Britta skulle hjälpa oss med. Vi fick fram några namn och hur de hörde ihop, så att vi kunde förstå vilka de kunde vara. På hemvägen körde vi genom Sätra Brunn och stannade till på Gullvallavägen 4, där vår mormors mor Matilda Främst (född 1854-12-13 och död 1939-02-12 i Kila) har bott och tog några fotografier.

Det var en trevlig eftermiddag hos Britta Södergren i Avesta.

Silva Pettersson. Foto: Kerstin Andersson

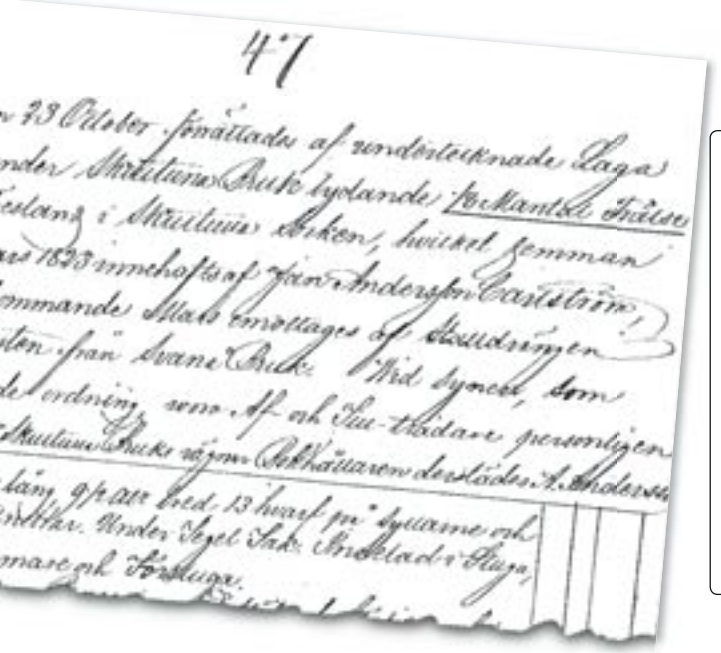

Avskrift av husesynsprotokollet

År 1861 den 23 October förrättades af undertecknade Laga Husesyn på under Skultuna Bruk lydande /8 Mantal Frälse Lallarbo om 1 öresland i Skultuna Socken, hvilket hemman sedan den 14 Mars 1823 innehafts af Jan Andersson Carlström, och den 14 nästkommande Mars emottages af Stalldrängen C.J. Hammarsten från Svanå Bruk. Wid synen, som företogs i följande ordning, woro Af- och Till-trädare personligen närvarande samt å Skultuna Bruks vägnar Bokhållaren derstädes A. Andersson.
1. Stugubyggning
14 ar lång, 9 /2 alr bred, 13 hvarf på syllarne och 6 utknutar. Under Tegel Tak. Indelad i Stuga, Kammare och Förstuga.

Britta Södergren i Avesta

Text och bild: Silva Pettersson

Antavla för Silva Pettersson

Mormors far Per August Främst 18500801-19151122
Gift 18761226
Mormors mor Charlotta Matilda Andersdotter 18541213-19390212
- Mormors syster Augusta Eugenia "Jenny" Främst 18800328-19740201
  Gift 19001215
  Mormors svåger Frans Oskar Södergren 18780515-19480704
  - Mors kusin Einar Södergren 19031023-19920419
    Gift 19250409
    Rut Lydia Gustafsson 19011203-19860209
    - Sven-Erik Södergren 19250518-20060202
      Gift 19490604
      Aina Birgitta "Britta" Lejon 19271001
      - Dagmar Margareta Södergren 19520516
        Gift 19820515
        Lars Kenneth Hellgren 19500326
      - Aina Ingegerd Södergren 19531119
        Gift 19830624
        Roland Gustav Briler 19490528
- Mormor Fanny Charlotta Främst 18841111-19600601
  Gift 19120524
  Morfar Johan Albert Hedmark 18750816-19430221
  - Moster Anna Margareta "Greta" Hedmark 19130930-20010919
    - Kusin **Knut Torsten Hedmark** 19350223
  - Mor Karin Agnes Hedmark 19170121-20030915
    Gift 19400413
    Far Erik Arne Pettersson 19170730-19970908
    - **Silva Margareta Pettersson** 19430809

Torsten Hedmark

Vallby 13 augusti Västmanlands hembygdsförbund firade sin 150-årsdag. Gunnar Andersson och Karin Jyrell deltog. Foto: Sven Olby

Klubbkväll 13 oktober Lars Envall talade om kartforskning. Foto: Sven Olby

Karl Axel Jacobsson berättade om Västerås historia: Foto: Sven Olby **Arkivens dag 12 november**

Bildsidan

Kulturnatten 17 september

Karin Jyrell hjälper, Sia Nordqvist och Bengt Skånberg.
Foto: Kerstin Andersson

Arkivens dag 12 november

Ovan vänster: Ann-Sofie Blomberg och Gunnar Andersson. *Ovan höger:* Ingemar Widestig, Anders och Viola Andersson.
Nedan vänster: Sven Olby och Kurt Svensson. (Foto: Kerstin Andersson).
Nedan höger: Karin Jyrell och Annika Källman. (Foto: Börje Öhrling).

I oktober besökte antikvarie och museipedagog Stina Palmberg-Eriksson från Nyköping Västerås Stadsbibliotek och berättade om intressanta upplevelser i Imperiet Ryssland. Ett mycket gripande och intressant föredrag!

Frimärke: 10 Mark 1901.

Min familj i Finlands historia

Referatet skrivet av Sven Olby

I freden i Fredrikshamn (vid Finska viken) 1809 avträdde Sverige Finland till Ryssland som styrdes av Alexander I. År 1812 flyttades huvudstaden i Storfurstendömet Finland från Åbo till Helsingfors. Staden hade skadats av en brand 1808 och nu byggdes stora delar av centrum om för att kunna tjäna som huvudstad.

Finland fick behålla de gamla svenska lagarna, statsskicket, egen skola, mynt och frimärken. De flesta finländare märkte inte så stor skillnad. De styrande satt nu i Sankt Petersburg i stället för i Stockholm. En stor förändring var att ”blodskatten”, d.v.s. soldatinskrivningen upphörde eftersom Finland inte hade något eget försvar.

Det spreds en del rykten om att ryssar var tjuvaktiga och illaluktande. Man sa att ”En ryss förblir en ryss även om man steker honom i smör”. Modet ändrades dock och de vita svenska gustavianska möblerna byttes mot rysk mahogny.

Det fanns mycket jobb för de utbildade finländarna, och många officerare fick höga poster i den ryska armen. Över 300 blev generaler och amiraler och många andra fick välbetalda arbeten i Ryssland.

Mot slutet av 1800-talet, under Nikolaj II, ändrades en hel del och finländarna kallade den tiden för förtrycksperioden. Ryssland ville införa enhetliga lagar i hela imperiet. Nya mynt och frimärken infördes och man upplöste den finska nationella armén och gjorde det möjligt att inkalla finska värnpliktiga till tjänstgöring vid ryska förband. Som protest hade man sorgflor i kyrkorna och på vissa fanor. Det var under denna tid som Krestyfängelset i Sankt Petersburg blev okänt. Byggnaden består av fem våningar i korsform och blev färdigbyggd på 1860-talet. Där finns sammanlagt 999 celler. Många finländare hamnade där och fick frysa och svälta. De anhöriga skickade filtar och mutade fångvaktarna så att de intagna skulle få bättre mat. Några finländare förvisades även till Sibirien.

Stina Palmberg-Eriksson. Foto: Sven Olby

Vid förvirringen vid den ryska revolutionen 1917 passade Finland på att proklamera sig självtändigt. Ett kort inbördeskrig startade mellan den norra vita armén, stödd av Tyskland, och den södra röda armén, stödd av Ryssland. Regeringen flyttade upp till Österbotten under denna tid.

Föreläsarens morfar var soldat i vita armén och deltog i slaget vid Tammerfors. Han fick en kula i benet och läkaren ville amputera det men han rymde från sjukhuset och benet läkte så småningom självt. Medan karlarna var ute i kriget eller gömde sig i skogarna för att inte bli inkallade i den ryska armén, fick kvinnorna sköta allt arbete på gårdarna.

1939 anföll Tyskland oväntat Finland, som sedan var inblandat i andra världskriget. Många finska barn kom till Sverige under dessa år och många blev kvar här efter krigsslutet. Finlandshjälpen samlade in pengar, mat och kläder som skickades till grannlandet.

Mynt: 1 Mark, 1892.
Text på myntet i översättning.

Föredraget sponsrades av:
Sveriges Släktforskarförbund

Årets släktforskardagar hölls i Louis De Geer konsert & kongress i Norrköping i augusti.

Text och foto: Sven Olby

Släktforskardagarna i Norrköping

På ordförandekonferensen fick vi en genomgång av förbundets ekonomi, gravstensinventeringen, namn åt de döda, Wiki-Rötter, IT-satsningen och Rötters Vänner. Tack vare att Sveriges dödbok 1901-2009 har sålt så bra ser resultaträkningen mycket bra ut. Det kan bli kärvare de kommande åren då man inte har någon ”kioskvältare” att erbjuda, så det gäller att spara på utgifterna och samla i ladorna.

Gravstensinventeringen är nu publicerad på Rötter, och kompletteras hela tiden. Om du registrerar dig kan du själv lägga in nya gravar på samma sätt som man kan göra på Porträttfynd. Du når sökrutan genom att klicka på rubriken under RIKSFÖRBUNDET till vänster på startsidan. Mer information finns på sidan 21 i Arosiana.

”Namn åt de döda” fortsätter tills alla församlingar som saknas 1901-1946 är avskrivna. Hoppas du vill dra ditt strå till stacken genom att adoptera en ledig församling. När allt är klart skall en i det närmaste komplett Sveriges dödbok komma ut.

Rötters Vänner kan nu söka i Konsultarkiven där Medborgarskapshandlingarna är indexerade och klara. De innehåller utlandsboende svenska medborgares ansökningar om förbehåll för att få behålla sitt svenska medborgarskap. Nationalitetsmatriklarna läggs ut vartefter de blir klara. Det kostar 100 kr/år att vara Röttervän.

På eftermiddagen informerade först Gunilla Didriksson om Förbundets bokhandel. Handboksserien som började med Emigrantforskning och Fader okänd, har utökats med Kartforskning och snart kommer Kvalitet i släktforskningen. Till nästa år planeras Smedforskning och Soldatforskning. Varje månad tillkommer några nya böcker i sortimentet.

Nästa föredragshållare var redaktör Roland Classon från Helsingborgs Dagblad. Han har en släktforskningsspalt varje vecka i tidningen. Han informerade om upphovsrätt, något som det är viktigt att känna till då man ger ut en tidskrift. Läs hans artiklar på: www.hd.se/slaktforskning. Här finns också många bra länkar.

Till sist fick vi en inblick i hur man kan använda DNA-analys för att undersöka släktskap. Det var Eva Daskalaki som berättade hur man undersökt resterna i Birger jarl Magnusson och Magnus ”Ladulås” Birgersson gravar.

I Magnus Ladulås grav i Riddarholmskyrkan finns åtta skelett, men hittills är det oklart var samtliga kommer ifrån. Klart är att utöver

Hemvärnets musikkår

honom själv finns där hans hustru, Hedvig av Holstein, ett barnbarn och en dotter, Rikissa. Den 12 april 2011 öppnades graven för att få klarhet i släktskap, hälsa och matvanor genom DNA-analys av skelettdelarna. Samtidigt blir det lättare att identifiera de tre kroppar som finns i Birger jarls grav i Varnhem, genom att jämföra DNA. I Birger jarls grav, som öppnades 2002, tror man att även hans son Erik och hans andra hustru Mechtild ligger. Analyserna tar ganska lång tid, så resultatet kommer inte förrän nästa år.

På lördagen invigdes släktforskardagarna med tal av kommunfullmäktiges ordförande Li Teske, Släktforskarförbundets ordförande Barbro Stålheim, landshövdingen i Östergötland Elisabeth Nilsson och därefter spelades musik av hemvärnets musikkår. Landshövdingen förärades därefter med en släktutredning gjord av DIS-Bergslagens ordförande Brage Lundström. Detta följdes av två föredrag av kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth och historikern Christopher O`Regan.

På eftermiddagen deltog Gunilla Laudon Andersson och jag i förbundets årsmöte. Elisabeth Thorsell inledde med att sammanfatta förbundets 25-åriga historia, varefter ordföranden Barbro Stålheim förklarade årsmötet öppnat. Li Teske valdes till ordförande och Erland Ringborg (GF) till vice ordförande för mötet. Mauritz Jäderström anmäldes som sekreterare.

Efter genomgång av årsredogörelsen, verksamhetsberättelsen, förvaltningsberättelsen, motionerna m.m., kom vi till val av styrelse för kommande verksamhetsår. Fyra ledamöter hade avsagt sig omval och valberedningen föreslog att styrelsen skulle minskas från 10 till 8 ledamöter. Det innebar att två nyval gjordes, nämligen Jan-Henrik Marinder från Ludvika (nominerad av Bergslagssamverkan där vi ingår) och Annika Gylling Otfors från Ronneby. Dessutom valdes DIS-ordföranden Daniel Berglund in på fyllnadsval efter avgående dataansvarige Björn Jönsson.

På kvällen var det jubileumsmiddag i Värmekyrkan då bl.a. Urban Sikeborg fick motta årets Viktor Örnbergspris. Han forskar i Hälsingland med tyngdpunkt i Norrala (www.genealogi.se/norrala/norrala.htm).

Under lördag och söndag besökte över 4000 personer de 70 utställningarna och lyssnade på 23 föreläsningar.

Nästa år är det Gävles tur att välkomna släktforskarna 24-26 augusti (www.sfd2012.se).

Kaktusplantering SKTF

Överst: Roland Classon, Helsingborgs dagblad
Mitten: Landshövding Elisabeth Nilsson, Christopher O´Regan, Lena Adelsohn Liljeroth
Nedan: Barbro Stålheim, Mauritz Jäderström, Li Teske och Erland Ringborg

Maji 20. Ingrefs Dahn Mannen Eric Jonsson i Sundet Hus
i Holmen Aar 1689. d. 19. November uti Kyrkan. Ju-
dan mer Son Matthison uti Mordan Carin
Enfaldigan undervisning i Christendomens Lärdomar
uti mål uppfarend. Ämnet i sin ungdom på utskilig
Sätten med gott berömm så i mer som uti den fördom-
ligom. Gradh Aar 1713 uti Augustus Mag med sin af-

lidna Hustru, benämbd Brita Johansdotter, hvilken kom-
minister uti Malma Herr Johan Hedelius dotter uti den
samma stift tillsammans den Vinter uti d. Dotter, hvarut
allenast 2ne Barn äro kvarlefvande. Bägge hon efter ingångt
äktenskap i 10 år varit kommanderad i Malma
Socken, flyttade hon med sitt hushåll till Landsdottar uti
Anberin, uti hvilket hus uti 5. år. Anlände sedan
sitt tillförsamlingen uti Svinnö hemman, hvarest
hon, som en rätt Christen äkna, i Gudaktighet, nöjd-
het, tålighet uti svenskt sätt lefverade samt hefver
haft en flitig Tyrkopredikan uti en enfallt Guds ord
uti stora, redlig i omgängelsen, flitig uti bönen i
sin Tillvaro. Men emedan nyttiat i hennes Sjuk-
dom medan, så som genom d. 25. tillstädes Martii
varit i flera år plagad af tänjt bröst uti andra
aldrandes Barnom. Som hon dock med tålamod sina
tålaligen fördragit. Dock aldeles uti Maj i stärkan
af Gall uti Sing, hvarifrån en en mycken plåga af
dvärdlage, som afvendtade hans tider, så att han
ej längre utstårdade än till d. 9 Maji nästlidna,
då han under tvenne timmar till gott tan en mycken
förlust Sinnes frejgan hädan skilde, sedan han lefvat
44 år 6 månader uti 10 dagar.

Läsövning

Läsövningen denna gång är hämtad från Heds socken (U). F:2 (1758-1788) år 1764. Eric Jonsson

Maji 20
Begrofs Sochne mannen Eric Jonsson i Sundet. Födder i Holmen Åhr 1689.d 19: Novembr och döpter. Fadren war Jon Matthsson och modren Carin Enfaldeligen underwister i Christendoms Kunskapen och wäl upfostrad. Tient i sin ungdom på åtskillige ställen med godt beröm så innom som utom församlingen. Trädde Åhr 1713 uti Ägtenskap med sin afledne Hustru, benämbd Brita Johansdotter, fordom Comministerns i Malma Herr Johan Hedelii dotter och med henne aflat tilsammans Siu Söner och 2: döttrar, hwaraf allenast 2ne Söner ännu lefwa. Sedan han efter ingånget Äcktenskap i 10 åhr warit hemmansbrukare i Malma Sochn, flyttade han med sitt huushål til Lärsätter uti Onswie, och wistades där uti 5. Åhr. Anlände sedan hit til Församlingen och Sunds hemman, hwarest han, som en rätt Christen ägnar, i Gudacktighet, ärlighet, stillhet och fromhet sitt lefwerne fördt hafwer. Warit en flitig Kyrckogångare och en ömsint Gudzordz älskare, redelig i umgängelsen, flitig och trogen i sin Kallelses wärf. med wördnat nyttiat de dyra Salighetz medlen, sidsta gången d: 25: Sidstledne Martii warit i flera åhren plågad af Tungt bröst och andra ålderdoms Krämper; dem han doch med förnöjsamt sinne tåleligen fördragit. Lades aldeles til Säng i Påskweckan af håll och sting, hwartil Kom en annan plåga af durcklopp, som afmattade hans Krafter, så att han ej längre uthärdade än til d: 9 Maij middagtiden, då han under trogna böner til Gud om en nådig förlåssning saligen hädanskildes, sedan han lefwat 74 åhr 5 månader och 10 dagar.

Durklopp är magplåga, diarrè.
Onswie är Odensvi socken (U).

Mickelsmässa eller Mikaelidagen

Sammanställt av Sven Olby

Den 29 september då Mikael har namnsdag var en dag i det gamla bondesamhället som många längtade efter. Det var då som årets enda riktigt lediga vecka började. (I Västmanland kallad ”slånkvecka”) Då hade tjänstefolket, enligt lag, rätt till att säga upp kontrakt och flytta eller bara vara lediga. Nu fick man tid att träffa släkt och vänner, besöka marknader och roa sig på allehanda sätt. Ängeln Mikaels fest har firats av den kristna kyrkan sedan 900-talet.

I Sverige var Mikaelidagen självständig helg till dess att Gustav III avskaffade dagen som helgdag år 1772. Vid Mickelsmässledigheten var det inte ovanligt att många ställde till med bröllop.

1819 bestämde man att flyttningsdagen skulle flyttas fram till den 24 oktober istället.

Mickelsmäss räknades i det gamla bondesamhället till en av de största helgerna på året. Nu stod vintern för dörren och man fick lov att tända ljus inomhus. Eftersom man var ledig så passade man på att både festa och äta gott. Vid den här tiden tog man i vårt land hem djuren och till och med i norra Sverige borde man ha hunnit med att avsluta skörden. Om man nu inte hade hunnit med att ta in sin boskap till Mikaeli var risken stor att den blev förgiftad av gräset som de betade. Man sa även att hästarna kunde bli synska om de var ute under Mikaelinatten.

Exempel på äldre märkesdagar

Hindersmäss	19 januari
Pålsmäss	25 januari
Kyndelsmäss	2 februari
Sigfridsmäss / Siffermäss	15 februari
Gregersmäss	12 mars
Valborgsmäss	1 maj
Korsmäss	3 maj
Ersmäss	18 maj
Eskilsmäss	12 juni
Persmäss	29 juni
Jakobsmäss	25 juli
Olsmäss	29 juli
Larsmäss	10 augusti
Barsmäss / Bartolomei	24 augusti
Morsmäss / Marie födelse	8 september
Lambertsmäss	17 september
Mattsmäss	21 september
Mickelsmäss / Mikael	29 september
Brittmäss	7 oktober
Mårtensmäss	11 november
Andersmäss / Andreas	30 november
Tomasmäss	21 december

Källor: Internet, Ebbe Schön: Folktrons år och Per-Erik Lindorm

Arboga Museums fotoarkiv

Museets fotoarkiv innehåller i dag ca 4000 bilder, varav nu en fjärdedel är registrerade och godkända för att kunna visas för allmänheten.

I det förenklade sättet att söka fyller du i något typiskt för den sökta bilden, t.ex. ett namn, en gata eller dylikt. Då söks det i all redan inmatad information om bilden. Om du inte ger något sökord visas däremot alla bilder.

Dagens arkiv är varken komplett eller fullständigt. Man hoppas på att kunna få in ny kunskap från besökare via kommentarer till bilderna.

Källa: www.arbogamuseum.se/Foto/

Bilden är från Johannisbergs gård. Mannen i hatten är Hjalmar Modigh välkänd cykelhandlare. Han är ägaren till motorcykeln som är en Harley-Davidson. Föraren är polisöverkonstapel Johan Ludvig Larsson. Barnen är från vänster Folke Pettersson, Lillie Ignell och Lars Larsson.

Information från Sveriges släktforskarförbund

Gravstensinventeringen nystartar

Gravstensinventeringen, som började redan i slutet av 1970-talet, har nystartat med en helt ny databas. Nytt utseende, nya sökmöjligheter och framför allt – nu matar inventerarna in alla uppgifter direkt i databasen!

Den nya databasen är efterlängtad och efterfrågad. Nu kan inventeringsarbetet ta fart på nytt. Och det arbetet är viktigare än någonsin. På många håll försvinner gravstenarna i rasande fart.

Sveriges släkt- och hembygdsforskare har sedan starten inventerat cirka 1.200 kyrkogårdar. Inledningsvis var det endast gravstenar från tiden före 1900 som skulle ingå i inventeringen, men senare sattes gränsen vid 1940.

Det har dock visat sig att senare stenar nu tas bort i allt snabbare takt och det är därför oerhört viktigt att inventeringen omfattar alla stenar.

Under tiden som den gamla inventeringen steg-för-steg görs tillgänglig online, fyller vi nu på med nya inventeringar.

Du kan göra en insats! Gå in på Rötters hemsida - läs mer om Gravstensinventeringen, vilka kyrkogårdar som behöver inventeras och hur du kan hjälpa till!

Sveriges Släktforskarförbund

Tel 08-440 75 50 **Epost** info@genealogi.se **webb** www.genealogi.se

ANNONS

medborgarskolan

Vem tror du att du är?

Ta reda på var du kommer ifrån på en släktforskningskurs!

Släktforskning nybörjare
Kursstart 14 feb tisdagar 18.00-20.30 7 tillfällen 1760 kr

Släktforskning nybörjare
Kursstart 5 mars måndagar 18.00-20.30 7 tillfällen 1760 kr

Släktforskning fortsättning
Kursstart 5 mars måndagar 18.00-20.30 5 tillfällen 1260 kr

Släktforskning Disgen
Kursstart 6 mars tisdagar 17.30-20.00 3 tillfällen 875 kr

Tyda gammal handstil/varannan vecka
Kursstart 22 feb onsdagar 18.00-20.30 5 tillfällen 990 kr

075-24 40 100
www.medborgarskolan.se

KYRKBOKEN

Bonden som strävat i sjuttio år
och barnet som dog i sitt första
namn efter namn över sidorna står
från vagga till bår,
alla de små bland de största.
Fåfängt att veta om dem du begär
vardagens futtiga öden.
Bara det största står skrivet här;
födelsen, kärleken, döden

Alf Henriksson: Vers (1945)

Har någon i släkten arbetat på Ångkraftverket i Västerås?

Det gamla ångkraftverket i Västerås var från 1915 och 80 år framåt inte bara en viktig anläggning för Sveriges energiförsörjning utan också arbetsplats för många människor.

Föreningen Ångkraftverkets vänner har ett omfattande arkiv. Förutom det som beskriver tekniken har vi också samlat på oss en hel del lite mjukare material. Dvs om den personal som arbetade här. Om du har någon i släkten som arbetat på anläggningen kanske vi har information om honom/henne som kan ge ytterligare pusselbitar i din släktforskning.

På vår hemsida www.angkraftverket.se finns intervjuer med anställda som beskriver hur det var att arbeta på anläggningen.

Utöver det har vi anställningsmatriklar från 1915 och fram till 1960-talet. Det finns också avlöningslistor för några år.

Vi har också en del fotoalbum med personer och en komplett uppsättning ID-foton av alla som var anställda där 1960.

Om du tror att det kan finnas något intressant för dig så hör av dig, så får du komma och titta. Omvänt, om du har något att berätta om arbetet på kraftverket tar vi gärna emot det.

Kontaktpersoner:
Lars-Eric Johansson 070-7299782 lars.eric.johansson@swipnet.se
Karl-Axel Jacobsson 070-6716434 karl-axel.jacobsson@telia.se

Kom med och bygg släktforskarnas eget uppslagsverk

Wiki-Rötter

Nu har Wiki-Rötter, släktforskarnas egen encyklopedi, existerat i ett halvår. Antalet artiklar har snabbt vuxit till omkring 900 stycken, och wikin har utvecklats till en viktig informationskälla för alla svenska släktforskare. Ambitionen är att det ska bli lika självklart för släktforskare att slå i Wiki-Rötter, som att man slår i Wikipedia eller Gula sidorna när man söker annan information. En wiki, från hawaiiska wiki som betyder snabb, är en sökbar webbplats där sidorna enkelt och snabbt kan redigeras av besökarna själva. Tekniken är modern och lättillgänglig och bygger på idén att alla har kunskaper att dela med sig av, och att de riktiga experterna inte bara är en lite klick självutnämnda sådana utan består av alla som gjort erfarenheter i släktforskningens verklighet. För att få skriva i och redigera Wiki-Rötter krävs bara att man är en registrerad användare, ingenting annat.

Vi som arbetat med Wiki-Rötter hittills söker därför dig som tycker att du vill dela med dig av dina egna erfarenheter som släktforskare, dina kunskaper i släktforskarprogram, dina kunskaper om arkiv, bibliotek, släktforskarföreningar, regioner, landskap, litteratur, metodik, historia, etc. Vi söker dig som kan förklara vad en kyrkoherde är, vad landsarkivet i Östersund sysslar med, vad nationalitet innebär, vad en landshövdings historiska arbetsuppgifter varit, eller vad en häradshövding är…

Vi söker också efter dig som har erfarenhet av att släktforska i andra länder. För hur ska vi bära oss åt för att hitta barnbarnens rötter om sonen har gift sig med en syriansk flicka, eller dottern flyttat iväg till Bryssel och bildat familj där?

http://www.genealogi.se/wiki/index.php/Huvudsida

Världsuret blev årets klenod

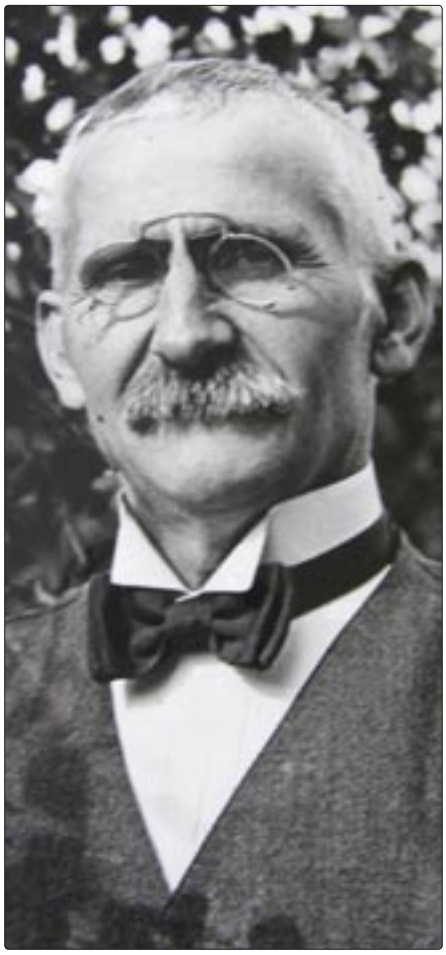

År 2007 fick Svedvi Berg hembygdsförening en märklig klocka. Den var tillverkad av uppfinnare Carl Johan Persson, som var anställd som maskinist på Bultens kraftstation i Hallstahammar i början på förra seklet.

Världsuret visade förutom tiden i Sverige även vad klockan var i andra länder samt datum, veckodag och år. Överst på uret fanns en jordglob, som gick ett varv runt en kula föreställande solen på ett år. Vår drabant månen saknades inte heller på uret. Den gick sin bana runt jordgloben på tjugonio dygn och därmed kunde man kontrollera månens faser.

Vidare fanns det en karta föreställande zodiaken med alla stjärnbilder tydligt inritade. Detta för att också naturtroget kunna avläsa i vilken stjärnbild jorden befann sig. Med lätthet kunde man avläsa höst- och vårdagjämningen på klockan. Allt detta gick automatiskt med fjäderverk. För detta sinnrikt konstruerade ur fick C. J. Persson hedersdiplom vid en industri- och hantverksutställning i Västerås år 1929.

C. J. Persson var född vid Garphytte bruk i Tysslinge 1867-10-09 och dog 1944-12-03 i Hallstahammar.

Klockan finns idag att beskåda i Mekanikushuset på Skantzen. Efter c:a 100 år är klockan i mycket gott skick och i stort sett allt fungerar fortfarande.

Världsuret blev nominerat till Klenod 2011 och vann omröstningen. Tävlingen Klenod lyfter fram det svenska kulturarvet genom att uppmärksamma spännande, sällsynta och vardagliga föremål ute i landet.
Första pris är en klimatsäker skyddsmonter värd 75 000 kronor från Milox, som gör att världsuret kommer att kunna visas upp på ett säkert sätt även för framtida generationer.

Fakta från Svedvi Bergs hembygdsförenings hemsida. Foto: Daniel Sköld.

Vägvisare bland böcker

Nomago är en helt ny och helt gratis databas. Under 1900-talet gavs det ut många böcker med korta levnadsbeskrivningar och bilder på personer födda vissa år, t.ex. ”Jubileumsverk i ord och bild över 1906 och 1911 års män”.

Jonas Magnusson har samlat på dessa böcker och börjat registrerat namn och födelseuppgifter från böckerna i en databas. Registret fylls på hela tiden och just nu finns där över 100 000 registrerade personer med tillhörande referenser.

Vid träff får du reda på i vilken bok personuppgifterna finns. Klickar du på bokens titel kan du söka i Libris och få reda på var boken finns att låna/läsa. Om du hittar något fel finns det en funktion att skicka in en rättelse. Läs mer under HJÄLP-fliken.

www.cognatus.se/nomago.php

Är du gammal i gården?

Västmanlands läns tidning (VLT) vill komma i kontakt med någon att intervjua, vars släkt har bott i Västerås i många generationer – gärna någon med anor tillbaka till 1800-talet.

De vänder sig bl.a. till Västerås släktforskarklubb med tanken, att klubbens medlemmar har bra vetskap om sina anor.

Vill du veta mera, så kontakta Kerstin Andersson i styrelsen! Se adress på sidan 2.

FÖRENINGSBREV **B**

Västerås Släktforskarklubb
Sven Olby
Ragnaröksgatan 12
723 55 Västerås

PORTO BETALT

Program Västerås Släktforskarklubb

Torsdag 26/1 kl. 18
Lykttändaren *)
Anmälan senast 22/1 till
Sven Olby, tfn 021-204 94 eller
sven.olby@telia.com

Vad kan ortnamnen berätta?
Professor Staffan Nyström, Uppsala universitet, föreläser.
En översikt med exempel från Västerås trakten.
Ortnamn är ett gemensamt ord för alla typer av namn på geografiska objekt och områden.
Kaffe/te och smörgås kan köpas.

Torsdag 23/2 kl. 18
Lykttändaren *)
Anmälan senast 19/2 till
Kerstin Andersson
tfn 021-246 58 eller
e-k-k-a@telia.com

Min mongoliska barndom
Anna-Britta Nilsson berättar om: Min mongoliska barndom.
Kaffe/te och smörgås kan köpas.

Lördag 17/3 kl. 10-16
Stadsbiblioteket,
släktforskarrummet.
Ingen föranmälan.

Släktforskningens dag
Vi har öppet hus och hjälper nya och gamla släktforskare att leta efter sina rötter.
I mån av intresse håller vi en kort introduktion till släktforskning klockan 11 och 14.
Anmäl deltagande till någon av funktionärerna i släktforskarrummet.

Onsdag 21/3 kl. 18
Wallinsalen *)
Anmälan senast 18/3 till
Gunnar Andersson
tfn 021-12 35 48 eller
gg.andersson@telia.com

Kallelse till årsmöte
Dagordning medföljer nästa nummer av tidningen.
Hans Hanner, Genealogiska föreningen, berättar om: Inrikes pass.
Kaffe/te och smörgås serveras.

Torsdag 12/4 kl. 18
Wallinsalen *)
Anmälan senast 8/4 till
Ingemar Widestig,
tfn 021-420 00 70 eller
ingemar.widestig@gmail.com

Problemlösarkväll.
Vi hjälps åt att lösa släktforskarfrågor.
Kaffe/te och smörgås kan köpas.

Tisdag 24/4 kl. 17.30
Separat inbjudan.

Möte med nya medlemmar.
Släktforskarrummet i Stadsbiblioteket.

*) *Lokal (ovan)*: Kyrkbacksgården, Västra Kyrkogatan 8 – där inte annat anges.

Jourhavande släktforskare
Onsdagarna 18 januari, 15 februari och 18 april klockan 15-18 kommer det att finnas hjälpande händer i släktforskarrummet på Stadsbiblioteket.
Det finns en kölista där du skriver ditt namn och vad du vill ha hjälp med.
Vi avdelar c:a 30 minuter till varje besökare.